

Millioner til gamle sorter ?

”Fødevarerministeriet har netop fordelt næsten 4 millioner kroner til otte projekter, som har til formål at bevare og fremme brugen af gamle sorter af korn, rodfrugter, kål, frugt og bær.” hedder det i ministeriets pressemeddelelse.

4 millioner er jo mange penge for os almindelige danskere, og det virker jo umiddelbart imponerende.

Men som Brian Krause på Gourmethaven påpeger svarer det bare til f.eks. 1/15 IC 4 togsæt.

Måske er formålet også mest at imponere, for spørgsmålet er om projekterne i virkeligheden fremmer bevaring af gamle sorter.

Det er alle spændende og interessante projekter, men overskriften er bare lidt forkert.

projekterne handler mest om forskning i økologisk produktion og udvikling af nye nicheprodukter.

Det er problematisk at ministeriet forveksler bevarelse af sorter eller husdyr med kommercialisering af disse; eller mener at kommercialisering fremmer bevaringen af sorterne.

Det er der flere grunde til:

Nicheprodukter er næsten altid lidt som at tisse i bukserne i frostvejr.

De kommer altid flyvende fra start med mediedækning sponsorpenge fra diverse iværksætter og innovationspuljer, og så .... efter et par år hører man ikke mere om dem!

Det er fint nok at sortsteste gamle sorter, men det er en farlig illusion at tro det fremmer bevaringen. En frugtplantage med 5000 træer af gamle æblesorter, kan gå fallit fra dag til dag. havde træerne i stedet stået i 5000 danske haver eller i andre sammenhænge hvor deres liv var uafhængigt af den indtjening de giver – så ville de være betydeligt bedre sikret.

Sorterne er generelt truet pga deres manglende produktivitet – havde de været produktive havde de ikke været truet.

Tnakegangen om at de skal producere sig ud af tilbagegangen - altså lige netop den ene ting de i hvertfald ikke kan er mildt sagt grinagtig. At det officielle Danmark hælder sit hoved til den ide og hælder de få penge der er til bevaring, ud på fremme af det koncept stiller spørgsmål ved om man overhovedet ønsker den domesticerede biodiversitet bevaret.

Det er godt, at der begynder at komme en bevidsthed om den værdi, der ligger såvel genetisk som kulturhistorisk i de gamle sorter, der er blevet dyrket her i landet i mange år.

Det er besynderligt at det officielle Danmark ikke er mere interesseret i en bred folkelig bevaring.

Hver gang man skal ud at finde de gamle sorter henvender man sig til offentligheden og efterspørger havejere der har gamle sorter stående endnu, for at indsamle dem.

Det er altså havejere der hele tiden har bevaret sorterne mens producenterne har smidt dem ud for mange år siden og offentlige samlinger er blevet skrumpet ved diverse sparerunder osv gennem årtierne.

Hvorfor udnytter man ikke det potentiale for bevaring der ligger i at udbrede sorterne i et miljø hvor de er sikret mod den største trussel af alle – nemlig røde tal på bundlinien ?

Det er mærkeligt !

Pengene går til 8 projekter heraf er de 6 rene sortsafprøvninger, som dem forsøgsstationerne har gennemført i næsten 100 år her i Danmark.

2 af projekterne er til sortssamlinger (ex-situ) og det ene af disse har som supplerende formål at udbrede sorterne lokalt. Men dette projekt, som er det eneste der måske sætter sig varige spor ud over de nærmeste 4-5 år, i form af velvoksne frugttræer spredt i deres oprindelige område (in situ), har kun fået 77.000 kr ud af de 4 millioner.

Altså et ud af 8 projekter har in-situ bevaring som et delformål, og in-situ bevaring er jo som bekendt det, der har første prioritet i Konventionen.

Ministeriets liste og bevilligede projekter

Projektansvarlig	Projekt og kort beskrivelse	Stedsangivelse	Tilskud / kroner
Blomstergården v/ Villy Mougaard Bjerringholmvej 14A, Batum 8830 Tjele	<i>"Udvidelse af pomet"</i> Bevaring og afprøvning af egnethed som fødevarer for sorter af blommer, pærer og æbler, hovedsageligt lokale midtjyske sorter konstateret ved frugtræ undersøgelsen i Viborg Amt 1916-22.	Blomstergården ved Viborg.	331.500
Mørdrupgård Korn v/ Per Grupe Mørdrupvej 5 3540 Lyng	<i>"Gamle danske kornsorter"</i> Opformering og vurdering af egnethed til miljøvenlig drift og fødevarer til kvalitet for hundreder af oprindeligt danske sorter af korn.	Lyng i Nordsjælland.	1.270.000
Den økologiske have v/ Elin Kyhl Svendsen Rørthvej 132 8300 Odder	<i>"Hyld til blomster og bær"</i> Der afprøves 6 sorter af hyld, som kunne vise sig værdifulde til fremstilling af hyldebærsaft og blomsterekstrakt.	Ved Beder syd for Århus.	218.360
Susanne Kristensen Under Skoven 10 9460 Brovst	<i>"Jordbær i Norden"</i> Dyrkning og undersøgelse for egnethed til miljøvenlig drift og fødevarer for samtlige 90 registrerede 90 sorter af jordbær i Norden.	Ved Brovst i Nordjylland.	300.000
Lehnsgaard v/ Hans Hansen Lykkesvej 11B 3720 Åkirkeby	<i>"Sort og brun sennep"</i> Der blev dyrket sort og brun sennep på Bornholm indtil 2. Verdenskrig, herefter overtog den gule sennep. Nu skal sorter af brun og sort sennep afprøves for at afprøve dyrkningen af disse sorter med henblik på at fremstille fødevarer.	Ved Gudhjem på Bornholm.	359.500
Skive Kommune v/ Henrik Willadsen Afd. for byer og landsbyer 7870 Roslev	<i>"Frugthavekoloni Spøttrup"</i> At skabe en samling af æbletræer, hvor træerne er kendetegnet ved, at de kan gro og udvikle frugt i kystnære egne af Vestjylland. Dyrkningen af disse sorter skal udbredes lokalt.	Spøttrup borg ved Skive.	349.050
Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet, institut for Havebrugsproduktion v/ Gitte Kjeldsen Bjørn Kirstinebjergvej 10 5792 Årslev	<i>"Kål og rodfrugter"</i> En undersøgelse af hvilke gamle sorter af danske kål og rodfrugter, som egner sig til økologisk dyrkning og som samtidigt er velegnet til konsum.	Ved Årslev på Midtfn.	999.015
Øster Hornum menighedsråd v/ Karsten Hansen Vesterhedenvej 69 9230 Svenstrup	<i>"Wøldikes æblehave"</i> Bevarelse og fornyelse af historisk frugtræssamling med stor genetisk variation.	Ved Øster Hornum syd for Ålborg.	77.000
	Totalt (indenfor ramme)		3.904.425

"Man løser ikke problemer ved at bruge de tænkemåder, der skabte dem!"

- Albert Einstein